

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:

LIMBA ȘI LITERATURA CEHĂ MATERNĂ

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa de definitivare în învățământ la limba și literatura cehă se adresează profesorilor absolvenți de învățământ superior de lungă durată. A fost revizuită cu scopul corelării acesteia cu planul de învățământ și curriculumul național, înscriindu-se astfel pe coordonatele actuale ale învățământului românesc.

Această corelare se reflectă atât în formularea tematicii, cât și în cea a bibliografiei. Programă de față reprezintă în mod echilibrat conținutul științific actualizat, teme intra și interdisciplinare, aspecte teoretice și aplicative, practice, demonstrative.

De asemenea, aceasta include teme care reflectă capacitatea de corelare a didacticii specialității cu cerințele psihopedagogice specifice diferitelor vârste, teme care vizează activitatea extracurriculară și activitățile de consiliere și orientare.

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ cuprinde numai teme obligatorii pentru specialitate, pentru didactica acesteia.

LIMBA ȘI LITERATURA MATERNĂ CEHĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- 1.1. identificarea temei și a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- 1.2. identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ;
- 1.3. identificarea și analiza principalelor componente de structură și de limbaj specifice textului dramatic;
- 1.4. identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul liric;
- 2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexicosemantice, compatibile cu situația de comunicare;
- 2.2. utilizarea relațiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- 3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- 3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate și la mijloacele de îmbogățire a vocabularului, pentru exprimarea nuanțată;
- 4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învățate, în diverse tipuri de propoziții, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
- 4.2. identificarea organizării morfologice și sintactice a textelor realizând corelații inter-intradisciplinare.

II. Limba și literatura cehă

A. Probleme de limbă

1. Elemente de fonetică și fonologie. Sistemul vocalic, consonantic. Elemente suprasegmentale.
2. Morfologia. Părțile de vorbire flexibile și neflexibile. Definiția, clasificarea, categoriile gramaticale, paradigma.
3. Sintaxa. Sintaxa propoziției și a frazei. Părțile de propoziție.
4. Probleme de punctuație și ortografie.

B. Probleme de literatură

1. Începuturile literaturii cehe.
2. Literatura cehă în perioada husită
3. Perioada renașterii naționale: František Palacký, Ján Kollár, František Ladislav Čelakovský, Pavel Josef Šafařík, Josef Kajetán Tyl.
4. Josef Dobrovský, Josef Jungmann și František Palacký
5. Perioada romantismului și a realismului: Karel Hynek Mácha, Karel Havlíček, Karel Jaromír Erben, Božena Němcová, Jan Neruda
6. Pluralismul poeziei interbelice.
7. Literatura cehă la cumpăna veacurilor al XIX-lea – al XX-lea și în primele două decenii ale secolului trecut. Modernismul literar ceh (Česká moderna): impresionismul și simbolismul: Antonín Sova, Otakar Brezina; decadentismul : Karel Hlaváček; poezia revoltei anarhice împotriva societății burgheze (creația poetică de debut a lui St.K.Neuman), și cea îndreptată împotriva asupririi sociale și a politicii de deznaționalizare a cehilor din Silezia (Petr Bezruč), vitalismul (Fráňa Šrámek), proslăvirea civilizației moderne(St.K.Neumann); poezia cu tematică socială: Jiri Wolker. Ridiculizarea militarismului birocratic austro-ungar: Jaroslav Hašek.

8. Literatura cehă în perioada interbelică: Karel Čapek, Vítězslav Nezval, Vladislav Vančura, Ivan Olbracht, Marie Majerová, Jaroslav Seifert, Karel Poláček.
9. Literatura cehă după anul 1945 și cea contemporană: Zdeněk Pluhař, Jan Otčenášek, Bohumil Hrabal, Václav Havel (activitatea de eseu politic și cea de dramaturg).

Bibliografie

1. Československá akademie věd, Mluvnice češtiny, I – III, Praha, Academia., 1986/87.
2. Kolektiv autorů, Příruční mluvnice češtiny, Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 1996.
3. ČSAV, Pravidla českého pravopisu, Praha, Nakl. ČSAV, 1975.
4. Miroslav Grepl, Petr Karlík, Skladba spisovné češtiny, Praha, Nakl. SPN, 1986.
5. Vladimír Smilauer, Novočeské tvoření slov, Praha, SPN, 1971.
6. ČSAV, Dejiny české literatury, I-III, Praha, Nakl. ČSAV, 1959-1961.
7. Lubor Machala, Eduard Petrů a kolektiv, Panorama české literatury (Literární dějiny od počátku do současnosti), Olomouc, Nakl. Rubico, 1994.
8. Jan Lehár, Alexander Stich, Jaroslava Janáčková, Jiří Holý, Česká literatura od počátku k dnešku, Praha, nakl. Lidové noviny, 1998.
9. Tiberiu Pleter, Výbor z moderní české literatury, București, EDP, 1992.

III. Metodică

NOTĂ DE PREZENTARE

În ceea ce privește metodică predării limbii cehă, programa urmărește împreună cu disciplinele pedagogice, perfecționarea pregătirii metodice a profesorilor în vederea sporirii eficienței predării limbii cehă în învățământul gimnazial și liceal, contribuind într-o viziune integratoare alături de cursurile de limbă, literatură și civilizație, la desăvârșirea competenței lor profesionale.

A. Competențe psiho - pedagogice

- înțelegerea obiectivelor învățământului contemporan
- prelucrarea, transformarea, adaptarea conținuturilor prin aplicarea în situații educaționale specifice
- realizarea sistemelor, corelațiilor între conținuturile asimilate
- asimilarea conținutului psihopedagogiei vârștelor, psihologiei sociale, pedagogiei generale
- înțelegerea genezei psihicului copilului și tânărului.

B. Conținuturi metodice

- Probleme generale ale predării limbii și literaturii cehă.
- Obiectivele, finalitățile și competențele predării.
- Metode și procedee în predarea compartimentelor disciplinei Limba și literatura cehă.
- Tipuri de lecții.
- Pregătirea cadrului didactic pentru lecție.
- Rolul materialului didactic la lecții.

C. Bibliografie

1. Milan Polák, *Didaktika českého jazyka*, SPN, Praha, 2010
2. Kostečka J., *Do světa češtiny jinak*, Jinočany, H+H, 1993
3. Jaromíra Šindelářová – Svatava Škodová, *Čeština jako cizí jazyk*, Praha, 2013
4. Čechová M. a kol., *Čeština a její vyučování. Metodika českého jazyka*, SPN, Praha, 1998